

Коли протягом терміну, встановленого планом санації боржника, забезпечується позитивний показник поточної платоспроможності і перевищення нормативного значення коефіцієнта покриття ($K_n > 1,5$) при наявності тенденції зростання рентабельності, платоспроможність боржника вважається відновленою [1].

Надкритична неплатоспроможність – це фінансовий стан, коли за результатами календарного року загальний коефіцієнт ліквідності менше 1 і підприємство не одержало прибутку.

Оскільки неплатоспроможність підприємства пов'язана, як правило, з нестачею грошових коштів, а не оборотних активів взагалі, необхідні цілеспрямовані дії щодо поліпшення структури оборотних коштів. Для цього достатньо зменшити залишки непотрібних виробничих запасів товарно-матеріальних цінностей через їх реалізацію або обмеження обсягів придбання.

Список використаних джерел:

1. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства: навч. посібник. Київ: Центр учбової культури, 2010. 304 с.

КАЛІНІЧЕНКО Зоя Дмитрівна,
*доцент кафедри аналітичної
економіки та менеджменту
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат економічних наук, доцент*

ДІЄЗДАТНІСТЬ МЕХАНІЗМІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ У ПЕРІОД ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Сьогодні українська держава, як і переважна більшість країн світу, зіштовхнулася з рядом нових викликів соціального, економічного та політичного характеру, які суттєво вплинули на функціонування всіх сфер суспільного життя.

Існуючі зовнішньополітичні доктрини та міжнародні практики вже не спроможні, у повному обсязі, забезпечувати дієві гарантії міжнародної й економічної безпеки та не можуть вважатися адекватними стосовно дії новітніх симетричних і асиметричних ризиків та загроз. Визнаємо: результати світогосподарської динаміки, сформовані суспільно-економічні реалії функціонування господарських систем в умовах нарощення різних за природою загроз і ризиків, норми «нової реальності» дають підстави зробити висновок про неспроможність управлінських механізмів забезпечити стаке господарювання.

Замість існуючої практики державної підтримки бюджетоформуючих та експортоорієнтованих галузей (а саме вони визначають сировинний

характер української економіки, до того ж ринки, на яких працюють підприємства цих галузей в Україні, є значною мірою картелізованими), уряд має стимулювати розвиток малого бізнесу, одночасно заохочуючи самозайнятих осіб і підприємців інвестувати у стартапи та реалізацію інноваційних проєктів. Зокрема експерти з цього приводу відзначають: «Після закінчення війни можливостей для будь-якого бізнесу буде багато. Дуже важливо, щоб наша держава мала орієнтир на розвиток країни через підтримку малого бізнесу, бо якщо фокус буде, як завжди, на великі корпорації та монополістів, повернути сюди біженців, що вже перетнули наш кордон, буде вкрай важко» [1].

В Україні ще залишається велика частка державного сектору в економіці, недосконалість і фрагментарність законодавства щодо розвитку сучасних галузей виробництва, що стримує економічне зростання, залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій, тисне на бізнес і провокує тінізацію економіки.

Таким чином, слід констатувати, що повоєнний економічний бум в Україні можливий лише в тому разі, якщо заходи економічної політики держави реалізовуватимуться в руслі чіткої та послідовної стратегії, спрямованої на дерегуляцію економіки та створення сприятливого інвестиційного клімату. Основним пріоритетом такої стратегії має стати зміна бюджетних орієнтирів держави. Тобто, замість переобтяження державного бюджету різного роду соціальними програмами, основний акцент має бути зроблений на фінансуванні оборонних програм та розбудові військово-промислового комплексу, включаючи створення сучасної системи територіальної оборони. Крім того, бюджетне фінансування слід спрямовувати на гарантування населенню базових медичних (соціальна медицина) та освітніх (шкільна освіта) послуг, а також на підтримку закладів культури (музеї, бібліотеки, театри тощо).

Натомість вирішення переважної більшості соціальних проблем для громадян нашої держави має відбуватися в основному за рахунок стимулювання їх самозайнятості, включаючи зменшення податкового навантаження на працю, та впровадження дієвого механізму громадських робіт. Це створить передумови для зростання доходів, зменшення рівня безробіття та працевлаштування в легальному секторі економіки, який дає змогу отримати значно вищий рівень соціальних гарантій ніж у тіньовому секторі.

Розробка механізмів реагування, формування принципів, методів та інструментарію управління та антикризових заходів є головним завданням на найближчі роки. Слід зазначити, що кризи, ймовірно, будуть ліквідуватись як в нормальному режимі відпрацювання дестабілізуючих чинників, так і в неналежному режимі, коли чинники негативно впливають на кінцеві результати, вводячи країну в кризу.

Розгляд існуючих підходів до побудови концепції післявоєнного управління базувались на характеристиці кризових явищ та встановленні залежностей між кризовими явищами. Проведено оцінку ефективності застосування підходів до регулювання заходів з орієнтацією на європейські цінності та розвиток.

Слід вказати, що багатьох дослідженнях викладено науково-теоретичну сутність інструментарію управління післявоєнною економікою країни. Але у разі затягування війни з росією зростання економіки України становитиме лише 1,9 %, у 2024 році – 2,5 %. Такий альтернативний сценарій макроекономічного прогнозу подано у новому інфляційному звіті Національного банку України.

«У разі реалізації сценарію із тривалим збереженням високих ризиків безпеки перспективи відновлення економіки України наступного року суттєво погіршаться. Більш тривалий період пригніченого попиту, низької інвестиційної активності та логістичні обмеження будуть основними стримуючими факторами зростання ВВП. За таких умов повноцінне відновлення розпочнеться не раніше 2024 року. Слабкий споживчий попит стримуватиме інфляцію, проте вона залишатиметься високою через несприятливий вплив експортного потенціалу інфляційні очікування» [1].

Традиційними проблемами інституційного характеру залишаються:

– нестабільна політична ситуація, яка спричинила значний відплив іноземних інвестицій з промисловості, а станом на 31.12.2017 р. рівень іноземних інвестицій у акціонерний капітал промислових підприємств та цінні папери досяг лише 60 % від рівня 2000 р. [2];

– недостатня урегульованість законодавчого поля формування промислової політики держави, що включає великий масив законних та підзаконних актів та змін до них, що містять у тому числі й суперечливі, застарілі норми; державних та міжнародних програм і проектів. Водночас відзначається поступовий перехід від «вертикальної» до «горизонтальної» промислової політики, що відповідає сучасній практиці Європейського Союзу;

– відсутність ефективної взаємодії держави та бізнесу та її стійких інституцій, сформованих на базі спільних інтересів, які спрямовані на промисловий розвиток та економічне зростання. Демократичні засади функціонування уряду в Україні мали тенденцію до зниження, що характеризує погіршення діалогу між владою, суспільством та бізнесом;

– незахищеність прав власності, що проявляється у вищих трансакційних витратах на розробки, комерціалізацію, виробництво та продаж об'єктів права промислової власності в Україні порівняно з іноземними державами.

Таким чином, тенденції свідчать про існування дисбалансів у вітчизняній промисловості. Це стосується витрат ресурсів, енергоємності, продуктивності праці, витрат на одиницю продукції, рентабельності виробництва, темпів впровадження інновацій, а також багатьох інших показників ефективності розвитку підприємств. Така ситуація пояснюється не лише неефективною фінансовою і промисловою політикою, що склалася, але і застарілою структурною та технологічною відсталістю виробництва.

Усе це дозволяє зробити головний загальний висновок про необхідність подальшої розробки науково-методичного інструментарію управління збалансованим розвитком. Удосконалення інституційного середовища має відбуватись на основі співпраці між державою та бізнесом, через підтримку нових форм партнерства, спільне розроблення політики, стратегій розвитку.

Список використаних джерел:

1. Що буде з українською економікою у разі затяжної війни – прогноз НБУ. Економіка, 28.10.2022 р.
2. Доповідь «Про соціально-економічне становище України за 1 півріччя 2022 року». URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

КАЛІНІЧЕНКО Зоя Дмитрівна,
*доцент кафедри аналітичної
економіки та менеджменту
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат економічних наук*

СТВОРЕННЯ ЛАНЦЮГІВ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ ТА ЙОГО МІСЦЕ В УПРАВЛІННІ НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ ПІСЛЯ ВІЙНИ

Економічний розвиток – найважливіше поняття макроекономічної науки, пов'язане з процесом глибокої трансформації та модернізації економічної та соціальної систем. Поряд із зростанням доходів і виробництва він також передбачає зміни в інституційній, соціальній, адміністративній системах, управлінні національною економікою.

Розвиток характеризує появу нових суспільних форм, інновацій, а також трансформацію внутрішніх та зовнішніх зв'язків між об'єктами економічної системи. Але це складний суперечливий процес, у якому взаємодіють позитивні і негативні фактори, а періоди прогресу змінюються періодами регресу. Політичні і військові потрясіння, соціальні конфлікти, екологічні катастрофи можуть призупинити розвиток економіки будь-якої країни,

В основі розвитку економіки лежать досягнення науки, технічного прогресу, розширення їхнього технологічного застосування, що впливає на обсяги і структуру виробництва та валового внутрішнього продукту. Економічний розвиток передбачає таку поведінку та зростання здібностей працюючих, які б утверджували новітні технології; він базується на сучасній освіті, інфраструктурі та інституціях; означає систематичне і довготривале поліпшення матеріальних і духовних умов життя людей.

В суспільстві змінюються стандарти рівня життя, освіти, культури, охорони здоров'я, інформаційного забезпечення населення і бізнесу, формуються нові і розвиваються традиційні потреби суспільства. Зростає роль міжнародного наукового співробітництва, наприклад, в освоєнні космічного простору, в області генетики й енергетики майбутнього. Економічний розвиток на тривалих часових інтервалах можна розглядати як прогресивний, поступальний процес.

Економічне зростання є однією з головних макроекономічних цілей країни, досягнення якої зумовлене необхідністю випереджаючого зростання національного доходу в порівнянні із зростанням чисельності населення.